

Отже, можемо зробити висновок, що проблема банкрутства фізичних осіб у сучасному суспільстві є дуже актуальною, адже наразі економічна нестабільність дуже розповсюджена. Зростання фінансових зобов'язань громадян часто призводить до їх неспроможності виконувати свої боргові зобов'язання.

Важливим кроком для врегулювання даної проблеми було прийняття Кодексу з процедур банкрутства України. Це допомогло хоча б трішки налагодити дане питання.

Наслідки банкрутства є досить серйозними, адже, окрім, обмежень у професійній діяльності разом з тим, існують зобов'язання, від яких фізична особа не може бути звільнена, наприклад, відшкодування шкоди. Тому, дуже важливо продовжити розробляти різноманітні стратегії щодо подолання банкрутства, тому що, це дозволить не лише зменшити соціальну напругу, але й підвищити економіку в цілому.

Список використаних джерел

1. Банкрутство фізичних осіб: почати нове життя без кредитів - консультація адвоката по кредитах в Києві. *Адвокати Masser в Києві*. URL: <https://masser-law.com/kredyty-ta-ipoteka/bankrutstvo-fizychnykh-osib> .

2. Битківська А. В. Процедури банкрутства та їх наслідки для підприємств: порівняльний аспект. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2015. № 2. С. 92-99.

3. Економічна правда. Банкрутство фізичної особи: кому вигідно?. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/11/12/642449>.

4. Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства. Збірка наукових статей; за загальною ред. С. В. Жукова. К.: Алерта, 2019. 216 с.

5. Кодекс України з процедур банкрутства : Кодекс України від 18.10.2018 № 2597-VIII : станом на 21 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

Соловей Вероніка Валеріївна

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

РЕАЛІЗАЦІЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Забезпечення реалізації доброчесності є ключовим елементом для підтримки стабільності та ефективності функціонування державних і суспільних структур. Повномасштабне вторгнення зі збоку Росії спричинило значні виклики для суспільного життя українців, зокрема послаблення

контролю та нестабільність, що створює сприятливі умови для зростання ризику корупційних дій. Ці чинники мають вагомий вплив на доброчесність як на державному, так і на громадському рівні.

У наукових працях дослідники по-різному трактують поняття «доброчесність», надаючи йому різноманітні значення. На думку Н. Сорокіної доброчесність є «таким моральним поняттям, яке, поряд з обов'язком і відповідальністю вказує на форми індивідуального освоєння моральних цінностей» [6, с. 40]. Таке визначення набуває особливої актуальності в часи воєнного стану, коли питання обов'язку та відповідальності виходять на перший план не лише на рівні індивідуальної моральності, а й у загальносуспільному вимірі. Освоєння моральних цінностей у таких умовах проявляється через свідоме ставлення до своїх обов'язків – як з боку громадян, так і з боку державних інституцій. Належне виконання своїх обов'язків владними органами, дотримання етичних кодексів, забезпечення прозорості та відкритості є важливим аспектом у формуванні доброчесної поведінки. Ці чинники відіграють важливу роль не лише у зміцненні суспільного духу, а й у забезпеченні довіри з боку міжнародних партнерів, що сприяє подальшій підтримці України на міжнародній арені. Досягнення відкритості та прозорості можливе через запровадження дієвих механізмів нагляду за діяльністю державних органів. До таких механізмів належать робота засобів масової інформації, активність громадських організацій та залучення інших зацікавлених сторін. Це не лише сприяє зміцненню доброчесності, а й підтримує моральний дух і єдність громадян, що має особливе значення у такий критичний період.

У глобальному вимірі доброчесність відіграє вирішальну роль у зміцненні міжнародного співробітництва та партнерських відносин. Держави та міжнародні організації охочіше взаємодіють із тими, хто дотримується принципів доброчесності. Це, своєю чергою, відкриває ширші можливості для обміну досвідом, навчальних програм і залучення технічної допомоги, що є надзвичайно важливим для ефективного післявоєнного відновлення країни. Впровадження міжнародних механізмів та стандартів щодо посилення доброчесності та антикорупційної політики створить своєрідний фундамент для ефективного управління в післявоєнній Україні. Такі кроки сприятимуть формуванню прозорої та підзвітної системи влади, що, у свою чергу, допоможе посилити довіру громадян до державних інституцій і забезпечить стійкий розвиток країни.

В умовах посилення антикорупційних заходів, особливо в секторі національної безпеки та оборони, важливим є дотримання міжнародних стандартів, серед яких ключову роль відіграють ті, що були розроблені НАТО. Програма НАТО/РЄАП з забезпечення доброчесності (2007) та Політика НАТО з виховання доброчесності (2016) визначають принципи протидії корупції через впровадження доброчесності в оборонні структури. Зокрема, програма Building Integrity Initiative, що була започаткована в 2007 році, спрямована на підтримку прозорого й ефективного менеджменту в національних оборонних і безпекових інституціях, зміцнення механізмів

запобігання корупції та вдосконалення системи розпорядження фінансовими й матеріальними ресурсами. Україна, демонструючи активну участь з початку реалізації програми, 21 травня 2008 року офіційно заявила про готовність приєднатися до неї, ставши однією з перших країн, що зробили цей крок. Дотримання запропонованих заходів у сучасних умовах є надзвичайно важливим, адже доброчесність – це не просто питання етики, а й дієвий інструмент для зміцнення ефективності системи безпеки. Її впровадження створює передумови для формування надійних, відповідальних інституцій, здатних оперативно реагувати на загрози, забезпечуючи стабільність та захист держави.

Післявоєнне відновлення України вимагає комплексного підходу до забезпечення доброчесності, адже воєнний стан не лише загострив виклики, але й сприяв модернізації антикорупційних механізмів. Важливо впроваджувати доброчесність на ранніх етапах реконструкції, щоб зміцнити довіру громадян, легітимність влади та ефективність міжнародної допомоги. Це передбачає прозорість використання коштів, залучення громадськості до контролю та міжнародне співробітництво. Відкритість фінансування, громадський контроль і місцева підзвітність є ключовими для успішної відбудови. Доброчесність – це не просто етичний принцип, а стратегічний інструмент для стабільності та розвитку країни, запорука ефективного розвитку та зміцнення довіри до державних інституцій.

Список використаних джерел

1. Посвалюк О.А Концепція змін сучасної парадигми управління персоналом для повоєнної економіки України. Публічне управління і право: історія, теорія, практика / За заг. ред. доц. О.І. Яременка. Вінниця: ТОВ «Друк», 2024. С. 66-74. (0,7 друк. арк.).

2. Дем'яненко А. Ю. Антикорупція та доброчесність: сучасний стан і напрями реалізації в контексті воєнного стану / А. Ю. Дем'яненко // Проблеми реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права в Україні : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 8 жовтня 2024 року / відп. ред. А. Ю. Олійник, Ю. В. Оніщик. – Київ : КНУТД, 2024. – С. 306–310.

3. Шопіна І.М. Особливості запобігання корупції та підвищення доброчесності у період правового режиму воєнного стану / Шопіна І.М. // Юридичний науковий електронний журнал. - 2023. - №10. - С. 458-461.

4. Галунько В.М., Шкута О.О. Доброчесність: важливий напрям протидії корупції в системі МВС.Юридичний бюлетень. 2022. Випуск 25. С. 106-115.

5. Кириленко П. О. Доброчесність в публічному управлінні: від ідеалу до інструменту запобігання корупції. Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1/2(74/75). Львів: НЛТУ України, 2023. С. 31–35.

6. Сорокіна, Н. (2017). Доброчесність як необхідний моральноетичний складник діяльності публічного службовця. Національний юридичний журнал: теорія і практика, 39-42.

7. Програма (Ініціатива) НАТО/РЄАП з забезпечення доброчесності.
URL: <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ukrayina-nato/programa-iniciativa-natoryear>

Ставнича Наталя Олександрівна

доктор філософії в галузі освіти,
методист освітньо-наукового центру "Хаб NotBox",
старший викладач кафедри фундаментальних
і приватно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Чорненька Світлана Олександрівна

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

**ЕТИКА ВІЙНИ: ЯК МІЖНАРОДНЕ ПРАВОСУДДЯ ФОРМУЄ
КУЛЬТУРУ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Війна завжди супроводжувала людство, викликаючи складні моральні дилеми щодо її ведення та наслідків. Водночас міжнародне правосуддя відіграє ключову роль у регулюванні збройних конфліктів та притягненні до відповідальності тих, хто порушує етичні та правові норми.

Судові процеси над воєнними злочинцями, робота Міжнародного кримінального суду та інших інституцій сприяють притягненню до відповідальності тих, хто порушує міжнародне гуманітарне право. Це не лише відновлює справедливість, а й формує культуру доброчесності – як серед військових, так і в суспільстві загалом [2, с. 29].

Етика війни (*jus in bello*) базується на двох ключових підходах.

1. Теорія справедливої війни (*Just War Theory*) – передбачає, що війна може бути виправданою лише за певних обставин (самооборона, гуманітарна інтервенція, захист прав людини тощо).

2. Міжнародне гуманітарне право (МГП) – регулює методи та засоби ведення війни, захищаючи мирне населення та обмежуючи жорстокість бойових дій.

Норми міжнародного гуманітарного права передбачають положення щодо доцільності та етичності військових дій та розмежовують цивільних осіб та комбандантів, цивільні об'єкти та військові об'єкти. До прикладу, у статті 22 Положення про закони і звичаї війни на суходолі до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі 1907 року йдеться про те, що «воюючі сторони не користуються необмеженим правом у виборі засобів завдання шкоди супротивнику» [5]. Окреслена норма вказує на існування етичних норм що стосуються форм і методів війни.

Теорія «Справедливої війни» (лат. *just war*) — це етична концепція, яка обговорює, за яких умов війна може бути визнана морально обґрунтованою.